

Ročník V.

Číslo 2 - březen 1995

Premiér Václav Klaus obdržel zlatou medaili VUT

Vědecká rada Vysokého učení technického v Brně udělila na návrh Fakulty podnikatelské zlatou pamětní medaili doc. ing. Václavu Klausovi, CSc. Zlatá plaketa byla premiérovi České republiky udělena ve čtvrtek 2. března jako ocenění jeho významných vědeckých výsledků v oblasti ekonomických věd.

Po převzetí zlaté medaile z rukou prorektora pro vědu a výzkum doc. Cihláře proslovil doc. Klaus ve zcela zaplněné aule Q na FS VUT přednášku na téma současný stav společenské přeměny v ČR.

Své přednášky se Václav Klaus rozhodl využít k obecnějšímu zamyšlení se nad metodou hodnocení polistopadové transformace naší společnosti a k vyjasnění a teoretickému uchopení jevů a pojmů provázejících systémovou přeměnu společnosti.

Václav Klaus vytkl pro hodnocení stavu transformace naší společnosti pět tezí. První teze zní, že polistopadová transformace naší země byla transformační systémem a nikoliv transformací lidí. Tato podle premiéra jednoduchá, nicméně velmi netriviální teze znamená, že měněno je "pouze" prostředí, ve kterém se odvíjejí naše životy, nikoliv však jedinec. Bohužel toto není akceptováno většinou společnosti. "Stalo se módou a symptomem jistého zařazování se říkat," uvedl Václav Klaus, "že jsou lidé špatní a nedokonalí, že jsou nedospělí, neiniciativní a nezodpovědní a je to vyslovováno s hypotézou, že jsou právě proto ty či ony věci v naší společnosti špatné a nedokonalé. Kdyby lidé byli

lepší, pak by podle tohoto názoru byly lepší i některé věci kolem nás." V minulých letech bylo právě takto vysvětlováno selhání socialismu - ideál byl dobrý, ale lidé byli špatní, nedorostli ještě tomuto ideálu. Tento postoj je ve fatálním rozporu s výsledky moderních společenských věd a navíc podle Klausese nesmírně podceňuje člověka jako individualitu a vnitřní motivy jeho jednání. Vychází z předpokladu o snadné změnitelnosti lidského chování, např. k chování lepšímu a morálnějšímu.

Podle Václava Klausese je člověk motivován a hnán dopředu svými preferencemi, návyky, zvyklostmi a je limitován a brzděn omezeními, kterým je vystaven. Systémová změna transformace společnosti je změnou těchto omezení, nikoliv změnou osobních motivů člověka. Svět osobních motivů, návyků, preferencí je podle Klausese něco daleko podstatnějšího než společenský systém, jehož omezení je každý jedinec vystaven. "Proto jsem přesvědčen

o tom," zdůraznil Václav Klaus, "že změnit osobní motivy lidí nemůže být cílem žádného zodpovědného politika organizujícího společenskou změnu. Jeho úkolem je nastolit takovou míru individuální svobody, která by umožnila realizaci osobních preferencí."

Cílem transformačního procesu bylo vytvořit nové podmínky pro životy jedinců a jejich vzájemnou společenskou interakci, nikoliv dosažení určitých konkrétních výsledků. Druhá teze by se tedy dala vyjádřit - podmínky versus konkrétní výsledky. Uvědomění se této teze je podle Klausese jedním z důležitých aspektů pro hodnocení celého transformačního procesu. Docílit změnu systému, nikoliv konkrétní výsledky. Omezení, resp. podmínky životů jedinců v naší společnosti se již zásadně změnila, a proto, i když se budou měnit dále, budou se měnit jen marginálně. Z toho vyplývá, že především záleží na každém individuálně a nikoliv na vnějších změnách společnosti a to umožňuje premiérovi prohlásit, že se již nacházíme v raném posttransformačním stádiu.

Třetí teze spočívá v odlišení aktivních a pasivních transformačních opatření. Pasivní transformační opatření jsou opatření směřující k pouhé liberalizaci a deregulaci. Tato opatření byla v dřívější většině již provedena, v politické oblasti byla provedena úplně, v oblasti ekonomické zbývá ještě několik deregulačních kroků. V případě aktivních transformačních opatření jde o organizovanou přeměnu existujících institucí. V politické oblasti nebylo k tomuto aktivnímu kroku v ČR jako jediné z postkomunistických zemí přikročeno a díky tomu u nás nejsou neokomunistické strany u vlády. Základem aktivních transformačních opatření v ekonomické oblasti byla privatizace, která se již blíží ke svému závěru.

Čtvrtá teze. Další důležitým principem systémové přeměny společnosti je dělení na procesy záměrné, organizované a procesy samovolné, spontánní. Naše transformace byla podle premiéra unikátní kombinací intence a spontaneity, záměru (toho, co dělali politici, kteří to organizovali) a nahodilosti (toho, co dělalo 10,5 mil. lidí svou každodenní práci). V současné době narůstá váha složky spontánní oproti organizované.

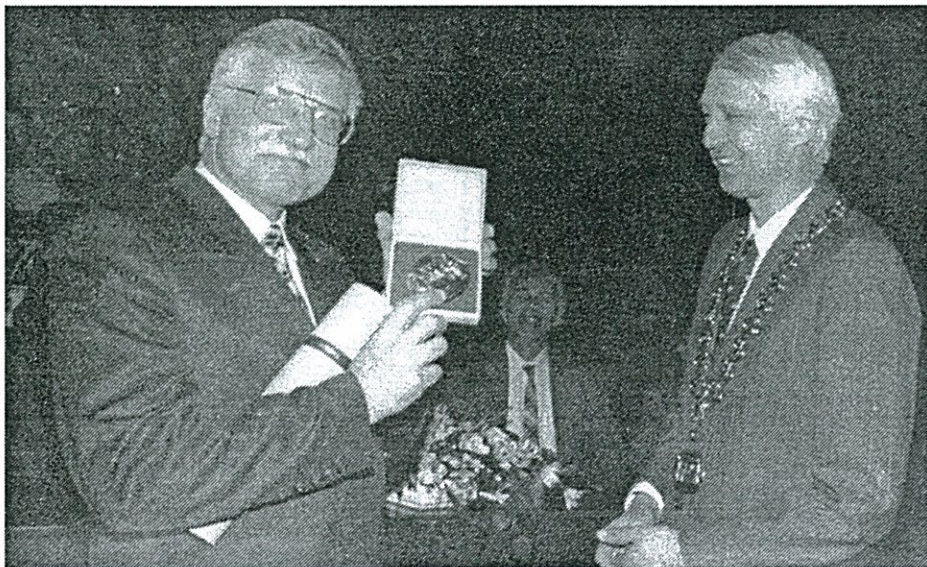

Foto: Přemysl Janíček

(Pokračování na str.2)

Letní ateliér mladých sochařů na Orlíku

S jistým zpožděním splácím dluh VUT NEWS písemnou zprávou o akci naší Fakulty výtvarných umění, kterou jsme zatím nazvali Letní ateliér mladých sochařů na Orlíku. I když se občas název zjednodušuje nebo mění vzhledem k jeho složitému překládání do cizích jazyků, jeho smysl a obsah je pevně konstituován.

Jedná se o mezinárodní akci a spolupráci s vybranými a vyzvanými Akademii výtvarných umění v Evropě, a to především s jejich ateliéry sochařskými. Tato myšlenka pozvat každoročně v letních prázdninách studenty sochařství do naší země je nesena potřebou konfrontovat jak výuku, tak i výsledky naší školy se školami staršími, dávno zavedenými a dávno slavnými. Další aspekt, který nám dodal odvahu podstoupit jinak dost náročnou organizaci akce, byla zkušenost, že jistá soutěživost v mezinárodním kolektivu je půda, která umožní mladým umělcům po absolutoriu snadnější vstup na uměleckou scénu Evropy. Dalším důvodem je okolnost ryze studijní, výuková. Ve vzdělávacím procesu během školního roku se jen velmi výjimečně dostává posluchač k realizaci vlastního námětu ve větším formátu. Je to přirozené, protože tato práce přináší škole značnou režii (vysoká cena materiálu), studentovi pak zabírá příliš velký časový horizont, pro oba pak realizování díla větších rozměrů je prakticky neproveditelné ve školních ateliérech. Dalším důvodem, který nás vedl k otevření prvního ročníku této akce, byla možnost zdařilé sochy mladých sochařů instalovat trvale (jako majetek organizátorů) ve schwarzenberském parku zámku Orlík, parku arboretového typu. Zpoždění, o kterém jsem hovořil v úvodu této zprávy, mi umožňuje sdělit, že k dnešnímu dni je tato náročná akce ve svém vstupním ročníku dokončena, sochy jsou definitivně osazeny na předem připravené základy a opatřené informačními tabulkami se jmény autorů, názvy škol a států. Má tedy výsledek této akce značnou didaktickou váhu a při vysoké návštěvnosti turistického světa na zámku Orlík přináší široké veřejnosti informaci jak o jednotlivých mladých autorech, tak jejich školách, které je k nám vyslaly.

Je pochopitelné, že takto náročná aktivita si vyžádala nejen opravdové sympatie, ale i značné finanční částky, které byly vynaloženy na zakoupení strojů a přístrojů, zkrátka vybavení sochařského ateliéru na Orlíku.

Mluvil-li jsem o sympatiích k naší akci, pak bych chtěl zdůraznit důvěru, kterou k nám od začátku projevovali rektor VUT prof. ing. Petr Vavřín, všichni čtyři prorektoré a pochopitelně i kníže Schwarzenberg, majitel zámku, když nám velkoryse věnoval 10 m³ limbového dřeva z jeho poleší Murau v Rakousku, které jsme přetranportovali sponzorsky na pracoviště. Je potěšitelné, že vedle firmy Interbaum, která tento transport provedla, jsme se mohli opřít o částky, které pro nás uvolnily Nadace Demokracie a Rozvoj v Praze a firma Autocont.

Po stránce umělecké jsme programově nechali mladým sochařům volnost projevu v tématu i metodě práce, v materiální oblasti jsme se snažili připravit jim bezproblémový pobyt. Vzali jsme na sebe úhradu stravování, ubytování,

jakož i úhradu za několik výletů do Prahy a po jižních Čechách.

Rád sděluji, že pracovní morálka všech sochařů byla překvapivě vysoká, že se pracovalo dobrovolně až třináct hodin denně, a to i v podmínkách nepříznivého počasí. Byly to tedy tři neděle, které studenty, příští umělce, postavila do modelových situací, opravdového života, ve kterém vznikají dobrá díla vyvážená zodpovědnou prací, soustředěním a potem.

První ročník Letního sochařského ateliéru na Orlíku 1994 byl naplněn mladými sochaři

z Akademie likovných umjetnosti ze Zagrebu, Chorvatsko;

Akademie za likovnu umjetnost Ljubana, Slovinsko;

Hochschule für Angewandte Kunst Videň, Rakousko;

Akademie für bildende Kunst Kiel, SRN;

Fakulta výtvarných umění VUT v Brně.

Pro druhý ročník, jehož příprava je nyní již v plném proudu, jsme pozvali tyto školy:

Akademie výtvarných umění Helsinky, Finsko;

Akademie Sztuk pieknych, Varšava, Polsko;

Ukrajinská akademie výtvarných umění Kyjev;

Akademie de beaux arts Lyon, Francie.

Pochopitelně, že už dnes sháníme další sponzory a s velkým potěšením jsme přijali částku z grantu VUT v Brně.

Znovu se omlouvám redakci VUT NEWS za zpoždění tohoto článku, ale domnívám se naopak, že uplynulý čas mi umožnil podat konkrétní zprávu a nikoliv jen sdělení o akci, která by byla jenom příslibem, i když výrazem jistého nadšení a entuziasmu.

Prof. ak. soch. Vladimír PRECLÍK
děkan FaVU VUT

Zlatá medaile VUT Václavu Klausovi

(Dokončení ze str. 1)

Pátá teze. Významný posun lze odhalit i co se týče obsahu transformačních procesů. Transformační systém má tři složky: instituce systému, pravidla chování účastníků systému a parametry systému. Systémová transformace institucí je v současné době podle Klause za námi, vláda nechystá již žádnou shora organizovanou změnu institucí. Rovněž pravidla chování byla již v podstatné míře změněna. V transformaci parametrů společnosti se ještě blížíme k některým významnějším změnám, ale v drtivě většině jsou parametry již nastaveny.

Na závěr přednášky premiér Václav Klaus uvedl, že na základě provedené strukturalizace problému, nevidí žádný důvod, proč by opravil svůj nedávný výrok, že jsme do rané postransformační fáze už skutečně vstoupili.

(red)

Rektorát informuje

• SOUTĚŽ FUTURISTA 1995

Pro posluchače řádného denního studia přírodních věd a technických oborů na vysokých školách západní, střední a východní Evropy je určena soutěž Futurist Competition Europe 1995, kterou pravidelně vypisuje firma Honeywell. Úkolem soutěžících je vypracovat esej, ve kterém vyjádří, jak si představují svět techniky za 25 let - jaké technologie se v té době budou používat, jaký vliv budou mít na život lidí v soukromí i pracovní sféře, jaké důsledky budou mít na životní prostředí a jaký budou mít sociální dopad.

Soutěž probíhá nejprve v národním kole. Každý stát či skupina států má svou vlastní porotu, která posoudí zaslání eseje z hlediska kreativity, jasnosti a důvěryhodnosti a vybere jednoho až tři vítěze. Ti obdrží peněžité odměny ve výši 1 500 ECU vyplacené v místní měně a zároveň získají možnost postoupit do evropského finále. Evropské finále se uskuteční v září 1995 v Belgii, kde mezinárodní porota, která bude složena z předních představitelů průmyslu, vysokého školství a publicistů, posoudí vítězné příspěvky, povede s finalisty rozhovory a vybere čtyři vítěze. Jejich jména budou vyhlášena na slavnostní večeři, která se bude konat za účasti vrcholného vedení společnosti Honeywell. Každý z vítězů obdrží stipendium na jeden akademický rok na kteroukoliv z významných univerzit v USA podle vlastního výběru. Veškeré náklady spojené s cestami finalistů do zahraniční nese firma Honeywell.

Přihlášku do soutěže je nezbytné zaslat do Bruselu do 31. 3. 1995. Formulář přihlášky a adresu obdrží každý zájemce na studijních odděleních fakult, případně na referátě prorektorů u paní Suré. Vypracovaný esej musí být zaslán nejpozději do 1. 5. 1995 na adresu: Honeywell s.r.o., Budějovická 1, 140 00 Praha 4.

• CENA JOSEFA HLÁVKY

Návrhy na udělení Ceny Josefa Hlávky mohou děkani fakult podat do 1. září 1995. Cena Josefa Hlávky je určena pro vynikající absolventy Vysokého učení technického a představuje ji částka 80 tisíc korun. Minulý rok nebyla tato suma vyčerpána, jelikož cenu obdržela pouze jediná absolventka VUT, a to ing. Alena Menclová z FAST. Cena Josefa Hlávky bude předána 16. listopadu 1995 na zámku v Lužanech.

• NÁRODOHOSPODÁŘSKÝ ÚSTAV

Správa Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových obnovila minulý rok po téměř 40 letech činnost Národohospodářského ústavu Josefa Hlávky. Posláním ústavu je stimulovat a podporovat samostatnou badatelskou činnost v oblasti českého národního hospodářství. V intencích tohoto poslání vypsala správní rada NÚJH veřejnou soutěž na získání individuální finanční podpory k vytvoření nebo dokončení původních badatelských prací o českém národním hospodářství a jeho společenských souvislostech.

Blíže informace poskytne PhDr. Dagmar Rýdlová, tajemnice Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových (tel. 02/241 15 625, fax 02/242 31 844).

Mezinárodní konference konsorcia T.E.X.T.

T.E.X.T. je zkratkou názvu "Trans-European Exchange and Transfer". Je to konsorcium několika desítek univerzit, polytechnik a jiných škol třetího cyklu z řady více než 15

zemí Evropy. T.E.X.T. vznikl v r. 1988 jako nezávislá společnost řídicí se britskými zákony se sídlem na Univerzitě v Derby. Podle své preambule je posláním konsorcia T.E.X.T. "vytváření podmínek pro mobilitu studentů v rámci Evropy prostřednictvím účinného mezinárodního systému přenosu kreditů, vyvinutého v rámci meziuniverzitní spolupráce". T.E.X.T. úzce spolupracuje se vzdělávacími programy Rady Evropské unie a především s jeho programem ECTS (European Credit Transfer System).

Konsorcium T.E.X.T. je řízeno Radou konsorcia v čele s prezidentem, který je zvolen na čtyřleté období. Ten je v prvním roce ve funkci viceprezidenta, dva roky je prezidentem a pak je opět jeden rok viceprezidentem. Tento systém zajišťuje mimořádně dobře fungující kontinuitu při periodicitě výměny čelných funkcí. T.E.X.T. pořádá dvakrát do roka konference, jarní a podzimní-výroční. Konference jsou příležitostí k prezentaci a diskusi výzkumných a odborných myšlenek v oblasti vývoje a návrhu vzdělávacích struktur ať v oblasti institucionální, tak v oblasti metodické a organizační. Na konferencích se setkávají zástupci nejrozličnějších vysokých škol, aby diskutovali podobné problémy a domlouvali vzájemnou spolupráci při výměně studentů i učitelů.

Poprvé se konference T.E.X.T. v Toulenu ve Francii zúčastnila delegace VUT v čele s tehdejšími rektorem prof. ing. Emanuele Ondráčkem, CSc. na podzim roku 1990. Rektor přivezl dvě připravované publikace, které byly na konferenci předloženy k diskusi jako návrhy příspěvků pro konferenci rektorů evropských univerzit, která se měla konat o rok později. Byly to zprávy o systému ECTS, které napsali prof. Kelly z Univerzity v Dublinu a dr. Fritz Dalichow z Erasmus Bureau v Bruselu. Tyto publikace předal rektor na fakultu s poznámkou, že obsahují zajímavé návrhy v oblasti struktur a metody vysokoškolského vzdělání evropského stylu. To byly první podněty pro tvorbu kreditového systému, který byl v té době již na Fakultě elektrotechniky ve stádiu prvních návrhů. Rozpracovala ho komise pod vedením studijních prodekanů. Mnohé názory i nápady inspirované americkými, evropskými i australskými univerzitami se usměrnily evropským pojetím pojmu jako "kredit", "uzavřený stupeň studia" (odvozený od získání 60 kreditů spíše než od časově orientovaného pojmu "uzavřený ročník"), "vážený studijní průměr" aj. Výsledkem byl studijní a zkušební řád pro I. stupeň studia na Fakultě elektrotechnické, který po předložení a krátké diskusi schválil Akademický senát VUT ještě před zahájením školního roku 1991/92.

Bez nadsázky lze konstatovat, že hlavní myšlenky z publikací prof. Kellyho a dr. Dalichowa byly realizovány ještě dříve, než zazněly na konferenci evropských rektorů. Je to také jedna z příčin, proč má naše škola mezi členy TEXTu pověst dynamicky se rozvíjející moderní evropské vysokoškolské instituce.

Od jara 1992 je VUT členem TEXTu a zúčastňuje se většiny jeho pravidelných konferencí. Od doby členství VUT v TEXTu proběhl jeho konference v Esbjergu (Dánsko 1992), v Heraklionu (Kréta 1992), v Dublinu (Irsko 1993), v Budapešti (1993), v Palmě (Mallorca-Španělsko 1994) a v Derby (U.K. 1994). Vzhledem k aktivní účasti jak v referátech publikovaných ve sbornících, tak v diskusích přednášených problémů bylo reprezentantu VUT nabídnuto členství v radě konsorcia ve funkci národního zástupce.

Po roce členství VUT v TEXTu byl přijat návrh naší školy, aby se některá z příštích konferencí TEXTu konala u nás. Tak se stává Brno po Budapešti druhým městem z bývalého východního bloku, které hostí konferenci konsorcia T.E.X.T.

Jarní konference T.E.X.T. v Brně má název "CREDITABLE European Higher Education - T.E.X.T., TEMPUS and TECHNOLOGY" s podtitulem "Implementing and managing change: the impact of technological innovation and intellectual mobility off staff upon an expanded Europe". Poprvé se odehrává na univerzitě s ryze technickým zaměřením. VUT je jednou z největších škol v ČR, na níž se kreditový systém evropského stylu v podobě velmi kompatibilní se systémem ECTS. Mezi neaktivnější členy TEXTu došlo ke shodě v názoru, že T.E.X.T. je vhodnou platformou jak pro přípravu a realizaci současně spolupráce mezi vysokými školami podporující mobilitu studentů a učitelů, tak pro diskusi a formulování vizí vysokoškolského vzdělání pro blízkou i vzdálenější budoucnost. "Vize budoucí Evropy" se vztahuje na 126. a 127. článek Maastrichtské dohody, který říká, že: "Vzdělání a příprava pro povolání občanů je určeno k dosažení jejich plné schopnosti projevit iniciativu a tvořivost, která se může plně podílet na budování společné Evropy". V souvislosti s prioritami projektu TEMPUS, který bude zahájen počínaje školním rokem 1994/95 a které se týkají především akreditace a evaluace studijních programů, kreditového systému a mobility studentů, je téma konference T.E.X.T., která se bude konat v Brně, více než aktuální.

Konference bude zahájena ve středu 5. dubna 1995 v 9,30 hod. v aule na Veveří ulici. V dopoledním programu jsou dva nejvýznamnější referáty, jejichž téma je aktuální pro každého, kdo se zajímá o rozvoj evropského vysokoškolského vzdělání. První referát přednese Findbar O'Callaghan, bývalý pracovník ústředí EC v Bruselu, vedoucí autor významného materiálu Rady Evropy, nazvaného "Memorandum of Higher Education". Tento materiál je současně nejucelenější a nejautoritativnější podobou vize budoucího evropského vysokoškolského vzdělání.

Druhý referát, rozdělený na dvě podčásti, přednese zástupce VUT prorektor prof. ing. Kadroňka, CSc. se zaměřením na hodnocení dosažených výsledků v transformaci vzdělávacího procesu na VUT a Detlev Schmidt, výkonný viceprezident pro prodej a marketing firmy SEAT S.A. v Barceloně, člen Rady vedení firmy Škoda automobilová a.s. v Mladé Boleslavi a vedoucí oddělení pro prodej a marketing této firmy, na aktuální téma kvality: "A framework for total quality management in Universities. Customer satisfaction value edit chains in Academic

Education and integrative education process engineering".

Zvláště na tyto přednášky, ale i na řadu ostatních, které budou předneseny v odpoledních hodinách v úterý ve 14.15 a ve středu od 11,30 do 15,00 hod. v posluchárnách FEI (první nová stavba v areálu na Technické 2 pod Palackého vrchem) srdečně zvou všechny zájemce organizátoři konference. Ve středu od 8,30 do 11,15 hod. proběhnou "workshopy" podle jednotlivých odborných zaměření, z nichž jedno je "technické a přírodovědné vzdělání". Konference bude ukončena plenárním zasedáním ve středu v 15,00 hod. v prostřední velké posluchárně nového objektu FEI na Technické 2. Přesto, že konference je určena především pro řádně přihlášené a platící účastníky, je privilegiem pořádací školy, že její učitelé a pracovníci mají právo účastnit se jednání a přednášek konference do vyčerpání kapacity místnosti. Na organizaci konference se kromě pedagogických prodekanů FEI a FS velmi účinně podílí kongresové centrum FS VUT. Mezinárodní konference T.E.X.T. patří mezi konference věnované oblasti, které se na zahraničních univerzitách věnuje přinejmenším stejná pozornost jako vědeckým konferencím zaměřeným na technická a přírodovědná témata.

Konference T.E.X.T. se koná poprvé na technicky orientované univerzitě. Lze si jen přát, aby její průběh a ohlas přinesl naší škole užitek.

doc. ing. Jan M HONZÍK, CSc.

Rada studentů VUT

Zástupci FAST, FEI, FS a FP se zúčastnili ustavující schůze Rady studentů VUT. Zástupci z ostatních fakult se z jednání omluvili. Tím měla být ukončena příprava studentské organizace, která by se zabývala problémy týkajícími se studentů v rámci celého VUT. Ostatní fakulty přislíbily spolupráci, jakmile jim to umožní dostatečný stav studentů zájemajících se o studentské záležitosti. Je s podivem, že většina studentů se nezajímá o dění na fakultách, a to ani o ty záležitosti, které se jich přímo dotýkají.

Rada studentů VUT je organizace sdružující zástupce jednotlivých fakult, které by do rady volili zástupci studentů na fakultách (studentské komory AS). Studentské unie nebo studentské komory AS fakult jsou jediným více méně fungujícím sdružením studentů, a proto tak bude zajištěn maximální kontakt se studenty. Rada má být založena na základě zákona o sdružování osob a má právní subjektivitu.

Na ustanovující schůzi bylo úkolem projednat stanovy. Ty byly po diskusi schváleny. Rovněž byl schválen volební a jednací řád. V čele Rady studentů stojí prezident. Pro první volební období byl do této funkce zvolen Radek Horňáček.

Na ustanovující schůzi přijal pozvání pan rektor. Diskuse se vedla kolem kolejí, připravovaného vysokoškolského zákona, petice Masarykovy univerzity vládě ČR atd.

V nejbližší době bude Rada studentů pracovat na přiblížení dění na VUT studentům - tak, aby se studentům zvýšil pocit sounáležitosti s naší vysokou školou - a na druhé straně zprostředkovávat vedení VUT názory a pohledy studentů.

Radek HORŇÁČEK

Zpráva o činnosti AS VUT v roce 1994

Dne 15. 11. 1993 byl ustaven Akademický senát VUT v Brně pro období 1994-1996 ve složení:

FAST

Mgr. Václav Božek, CSc.
doc. ing. Antonín Kolář, CSc.
Dušan Vítek

FS

ing. Stanislav Jansa
prof. ing. Jaromír Slavík, CSc.
Marek Mitáček

FEI

ing. Simeon Zmrzlý, CSc.
ing. Pavel Bureš
Roman Rusz

FA

doc. ing. Zdeňka Lhotáková
ing. arch. Zdeněk Makovský
Jiljí Kučera

FT

ing. Josef Chlachula
ing. Stanislav Vašut, CSc.
Martin Zatloukal

FP

prof. ing. Petr Němeček, DrSc.
ing. Vojtěch Koráb
Petr Jurák

FCH

ing. Iva Lewcyszynová
doc. RNDr. Jan Kotas, CSc.
Daniela Švejcarová

FaVu

ak. soch. Tomáš Ruller
doc. ak. mal. Ivan Kříž
David Medek

CVIS

ing. Jiří Horský

Předsedou byl na období jednoho roku zvolen ing. Simeon Zmrzlý, CSc. Místopředsedou byl zvolen ing. Stanislav Jansa, CSc. Byly vytvořeny dvě stálé komise:

- legislativní (Mgr. Václav Božek, CSc., ing. Pavel Bureš/doc. ing. František Zbořil, CSc., ing. Stanislav Jansa, CSc., Marek Mitáček/Jana Filipová);
- ekonomická (ing. Josef Chlachula, doc. ing. Antonín Kolář, CSc., ing. Vojtěch Koráb, ing. Iva Lewcyszynová).

V průběhu prvního roku funkčního období došlo ke změnám ve složení AS VUT. Z VUT odešel ing. Pavel Bureš a byl nahrazen doc. ing. Františkem Zbořilem, CSc. Ing. Stanislav Jansa přijal místo tajemníka FS VUT a dle statutu FS je jeho členství v AS VUT s touto funkcí neslučitelné. Akademická obec FS zvolila jako nového člena AS VUT doc. ing. Evu Münsterovou, CSc., která byla AS VUT delegována jako zástupce AS VUT do RVŠ. Dále došlo ke změnám u studentských senátorů (FS - Marek

Mitáček/Jana Filipová, FEI - Roman Rusz/Dušan Sušil, FT - Martin Zatloukal/Patrik Ištók, FP - Martin Jurák/Jindřich Pecl). Tyto změny se promítly i do složení komisí AS VUT.

Akademický senát VUT se v prvním roce funkčního období sešel na 22 zasedáních, z toho 19 bylo řádných a 3 mimořádná. Na zasedáních AS VUT projednával jednak základní otázky týkající se legislativy a ekonomické sféry řízení VUT vyplývající přímo ze zákona, problémy spojené s dislokačními záměry vedení VUT, dále byly přijímány interpelace a náměty od senátů fakult, eventuálně přímo od členů akademické obce VUT.

Akademický senát přijal na svých jednáních celkem 46 usnesení. Jednalo se o 19 usnesení z oblasti legislativy, 18 usnesení z oblasti ekonomiky a 9 usnesení z oblasti nestanovené zákonem.

V oblasti legislativy byla nejdůležitější volba kandidáta na rektora a ustavení vedení školy. Dále delegování zástupců VUT do RVŠ. Častým námětem řešení byly novelizace statutů fakult i školy.

V oblasti ekonomiky lze za základ považovat projednání pravidel pro rozdělení státního příspěvku a poté korekce a schválení vedením VUT předloženého rozpočtu na rok 1994. Dalšími významnými usneseními bylo schválení navrženého ekonomického zajištění dislokačního záměru vedení VUT a požadavek na úpravu předloženého návrhu na mezifakultní vyrovnání pedagogické činnosti.

Poslední uváděná skupina usnesení se týkala převážně vnitřní činnosti AS VUT. Jednalo se o změny v jednáních řádu AS VUT, změny ve složení komisí ap.

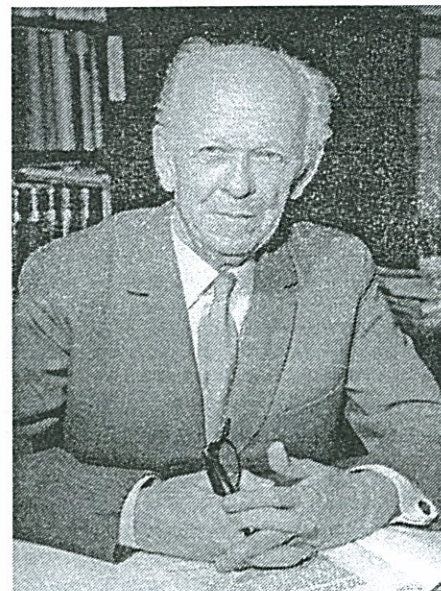
Lze konstatovat, že jednání AS VUT s vedením VUT byla vzájemně vstřícná s obousměrnou snahou o konsensus. Podstatně se proti minulým létům zlepšilo dodržování předkládacích lhůt pro projednávání problémů, jen v oblasti schválení rozpočtu na rok 1994 díky pozdnímu předložení rozpočtu MŠMT ČR pracoval AS VUT opět v časovém stresu.

Do vlastních řad je nutné říci, že se AS VUT setkával neuměrně často s problémem schopnosti přijímat usnesení. Bylo nutno v tomto duchu upravit jednací řád AS VUT, aby odklady v projednání AS VUT neblokovaly život VUT. Obracíme se tímto na akademickou obec, aby apelovala na zodpovědnost jí zvolených senátorů. Naopak chci před akademickou obcí vyzdvihnout činnost členů obou komisí AS VUT, kteří této práci věnovali hodně ze svého volného času. Jmenovitě chci jménem AS VUT i osobně poděkovat bývalým členům AS ing. Stanislavu Jansovi, CSc. a ing. Pavlu Burešovi za práci v AS VUT.

Zpráva o stavu VUT, zpracovaná vedením VUT, byla předložena a schválena na jednání AS VUT dne 7. 2. 1995 a přednesena akademické obci na setkání s vedením VUT téhož dne.

ing. Simeon ZMRZLÝ, CSc.
předseda AS VUT

Výročí měsíce Bohuslav FUCHS 24.3.1895-18.9.1972

V březnu letošního roku si připomínáme 100. výročí narození architekta Bohuslava Fuchse.

Rodák ze Všehovic studoval v letech 1916 - 1919 na Akademii výtvarných umění v Praze, kde byl žákem zakladatele naší moderní architektury Jana Kotěry. V ateliéru profesora Kotěry setrval až do roku 1922. V letech 1923 - 1929 byl zaměstnán v regulačním a pozemním oddělení Stavebního úřadu města Brna.

Z jeho více než 100 realizací připomeňme alespoň některé: městské lázně v Zábřovicích, pavilón města Brna na výstavě soudobé kultury, studentský domov na Cihlářské ulici, škola pro ženská povolání Vesna s domovem Elišky Machové na Lipové ulici (společně s Josefem Poláškem), nádražní pošta, spojitelný v Tišnově, Holešově a Třebíči, hotel Vlčina ve Frenštátě pod Radhoštěm, termální koupaliště Zelená žába v Trenčianských Teplicích.

Bohuslav Fuchs je rovněž autorem staveb, které se dočkaly uznání již v době svého vzniku.

Jednou z prvních konstruktivistických realizací v Brně byla Zemanova kavárna. Byla postavena v roce 1925 v sadech na Kolišti a nahradila původní letní pavilón kavárníka Františka Schoppa. V rámci úprav okolí Janáčkovy divadla byla Zemanova kavárna zbořena, když již delší dobu nesloužila svému původnímu účelu.

K symbolům brněnské funkcionalistické meziválečné avantgardy patří hotel Avion (z let 1927 - 1928) na České ulici. Hotel byl postaven na "gotické" parcele, která byla sice hluboká, ale pouhých osm a půl metru široká. Avion tak vstoupil do učebnic architektury jako druhý nejúžší hotel v Evropě.

Z poválečného období, kdy se Bohuslav Fuchs věnoval především otázkám urbanistickým, uveďme alespoň projekt, který bohužel nebyl nikdy realizován - vítězný návrh ze soutěže na dostavbu okolí Národního divadla v Praze z roku 1965.

PhDr. Renata KREJČÍ

Fórum informačního managementu

Fórum informačního managementu (IMF) je otevřeným odborným sdružením pracovníků VUT v Brně zabývajících se oblastí informačního managementu - tzn. nejen technologickými, ale především informačními a řídicími aspekty zavádění informačních systémů a využíváním informačních zdrojů v organizacích.

Cílem IMF je vytvořit platformu pro spolupráci a koordinovaný postup mezi pracovišti VUT v Brně, které se zabývají oblastí informačního managementu (IM), aby se společně s dalšími vysokými školami a firmami působícími v regionu podařilo zlepšit komunikaci podnikových manažerů s informačními specialisty, příp. s konzultačními firmami v projektech řízení změny v organizaci.

IMF hodlá v rámci svých možností:

- umožnit pružnější spolupráci pracovišť VUT zabývajících se IM a integrovat jejich odborná zázemí;
- více přiblížit výuku praktickému uplatnění znalostí podle potřeb podnikové veřejnosti;
- rozvinout užší spolupráci VUT s představiteli softwarových a konzultačních firem;
- být důstojným partnerem pro mezinárodní spolupráci univerzit a pracovišť podobného zaměření;
- vytvářet podmínky pro aktivnější zapojování studentů do reálných projektů v průběhu studia;
- přispět ke koordinaci výuky v předmětech zaměřených na management a podnikovou informatiku;
- pomoci při budování marketingové informační podpory pro vazbu na Technologický park Brno.

Kromě zaměření na pregraduální i postgraduální vzdělávání budoucích či stávajících řídicích pracovníků a informačních manažerů v oblasti zavádění informačních systémů (IS) a řízení informačních technologií (IT) je v centru naší pozornosti:

- aplikovaný výzkum v oblasti lidských aspektů zavádění IS, problematika adaptability a specifika řízení lidských zdrojů při implementaci změn v organizaci;
- tvorba standardizovaných metodických doporučení pro projektování IS a řízení informačních projektů splňujících podmínky ISO 9000;
- aplikace systémového a organizačního inženýrství v návaznosti na zavádění IT.

Česká společnost pro systémovou integraci

IMF je členem České společnosti pro systémovou integraci (ČSSI) a jedním ze zakládajících členů její regionální sekce.

ČSSI se snaží o realizaci následujících cílů:

- podporovat vzdělávací aktivity zaměřené na oblast systémové integrace a napomáhat k ry-

chlému přenosu získaného know-how do české praxe;

- podporovat a metodicky koordinovat činnost systémových integrátorů ve shodě s mezinárodními normami;
- koordinovat výzkum a vzdělávání na středních a vysokých školách s dlouhodobými potřebami české praxe;
- organizovat a koordinovat spolupráci s partnerskými společnostmi podobného typu v zahraničí.

Společnost má v současnosti 33 individuálních a 36 kolektivních členů, mezi nimiž jsou prestižní konzultační firmy, systémoví integrátoři i "velcí" uživatelé informačních systémů. ČSSI vydává čtvrtletník "Systémová integrace" a jednou ročně pořádá stejnojmennou mezinárodní konferenci.

Dne 11. 1. 1995 byl radou ČSSI schválen návrh vzniku regionální sekce ČSSI v Brně. Regionální sekce hodlá rozvíjet aktivity v souladu s cíli a stanovami společnosti a za svůj hlavní úkol si klade zajištění působnosti ČSSI v Jiho-moravském regionu.

Seminář EIS '95

IMF se aktivně zúčastnilo mezinárodního semináře "EIS '95 - software na podporu rozhodování", který ve dnech 30. až 31. ledna 1995 pořádal Institut managementu a ekonomiky Fakulty technologické ve Zlíně pod záštitou děkana fakulty doc. ing. Petra Sáhy, CSc. Akce byla doprovázena výstavou účelového software SW SALON '95.

Ve společné expozici pracovišť sdružených v IMF bylo představeno nové číslo časopisu SYSTÉMOVÁ INTEGRACE, software na analýzu cenných papírů BURZIÁN a možnosti přístupu k celosvětové síti INTERNET prostřednictvím World Wide Web.

Zájemci o sborník příspěvků (možno objednat i na disketě) se mohou obrátit na ing. Melčáka, tel. 067/842278, E-mail melcak@zlin.vutbr.cz.

V IMF jsou zastoupeny:

Ústav nadstavbových studií - BBS, FP (ing. Ladislav Janíček);

Ústav ekonomiky a řízení, FAST (ing. Vlastimil Veselý, MBA);

Ústav automatizace a informatiky, FS (doc. ing. Branislav Lacko, CSc.);

Ústav automatizace a MT, FEI (ing. Pavel Hrubý);

Ústav informatiky a AIÚ, FAST (doc. RNDr. Milan Berka, CSc.);

Ústav aplikovaných disciplín, FP (ing. Josef Hajkr, MBA).

Kontakt:

Fórum informačního managementu VUT BBS, Gorkého 13, 602 00 Brno,

tel.: (05) 41219005

(05) 43167277 + modem

(05) 41142694

fax: (05) 41210386

E-mail: erves@fce.vutbr.cz

hajkr@fbm.vutbr.cz

Aktuální informace o IMF naleznete 24 hodin denně v celosvětové síti World Wide Web: <http://www.fce.vutbr.cz/>.

ing. Vlastimil VESELÝ, MBA (FAST VUT)

ing. Josef HAJKR, MBA (FP VUT)

Stavebnictví anglicky

Na stavební fakultě Vysokého učení technického v Brně se letos uzavřel první semestr zajímavého pedagogického pokusu: skupina vybraných patnácti studentů absolvovala velkou většinu svých přednášek a cvičení v jazyce anglickém. Než se vedení FAST VUT rozhodlo uskutečnit první běh tohoto studia, bylo nezbytné jednak získat učitele, kteří již svůj obor přednášeli anglicky a jednak opatřit v angličtině studijní pomůcky. Nezanedbatelný nebyl ani odpor konzervativních učitelů, kteří sami žádný cizí jazyk neznajíce přilži pokusu naklonění nebyli. Svou pozitivní roli zde však sehrála skutečnost, že v čele brněnské stavební fakulty stojí doc. ing. Alois Materna, CSc., jeden z mála brněnských odborníků, který nedávno získal na britských univerzitách poměrně vysoko hodnocený akademický titul Master of Business. Ostatně i v čele VUT stojí v poslední době rektori - prof. A. Hönl, prof. F. Ondráček a nyní prof. Petr Vavřín - kteří několik jazyků ovládají a anglicky v cizině mnohokrát přednášeli.

Studenti pokusné skupiny na stavební fakultě mluví všichni poměrně dobře běžnou angličtinou. Matematiku a deskriptivní geometrii přednášeli studentům odborníci, kteří několik let vyučovali anglicky v Egyptě, tato zkušenost se velmi pozitivně projevila u studentů, u nichž došla značného ohlasu. I výuka angličtiny byla posílena jednak zdvojnásobením počtem hodin s rodilým mluvčím, jednak konzultacemi s dr. Fr. Aujeským, který patří k velmi zkušeným znalcům stavební angličtiny. Je pochopitelné, že informatiku a nauku o počítačích vedl rovněž anglicky znalec anglické počítačové terminologie dr. Kučera. Pro dějiny stavebnictví a architektury bylo třeba obstarat základní architektonickou terminologii v rozsahu asi tisíce termínů, dále přehled vývoje stavebnictví jak v České republice, tak i ve Velké Británii. Velmi zde pomohla skutečnost, že již z dřívější doby existovala na VUT skriptum, které se několika údobími britské architektury zabývalo.

Rovněž tak byly připraveny ilustrované životopisy stavitelů svatovítské katedrály Petra Parléře, architekta barokní gotiky Giovanni Santiniho, Dušana Jurkoviče, Mies van der Roheho, přehledy vývoje českého stavebnictví v angličtině, ilustrované plakáty s nejznámějšími moravskými a českými stavebními památkami - zejména kostely a synagogami. Studenti pokusné skupiny absolvovali řadu odborných referátů přednesených anglicky a dvoudenní studijní souběh v Běle u Jeseníku, kde v terénu zakreslovali památník, který angličtí hosté dali postavit zakladateli lázní Pránsnitzovi, a malou lidovou stavbu. Ve výuce dějin stavitelství byl rovněž realizován požadavek prof. ing. Jiřího Myslína, CSc., vedoucího ústavu pozemních staveb, aby studenti byli seznámeni v angličtině s existencí našich i zahraničních inženýrských staveb - zejména mostů, silnic a dálnic atd. Posloužily zde ilustrované mapy technických památek Jihomoravského kraje, našich historických i dřevěných mostů, historických mostů britských i polských.

Cílem výuky pokusné skupiny je připravit naše odborníky pro práci v zahraničí, ale také umožnit kvalitní studium zahraničních studentů na našich školách (v uvedené studijní skupině studuje také řecká gymnazistka ze Soluně). Ukončený první semestr tohoto náročného studia zatím nasvědčuje, že se experiment zdaří.

Dušan JOSEF

Rektoři školy

Prof. PhDr. Antonín SUCHARDA

Volbou profesorského sboru ze dne 24. 6. 1903 byl do čela školy postaven význačný matematik profesor Antonín Sucharda.

Narodil se 3. října 1854 v Mříčné u Jilemnice v rodině učitele. Po studiu na reálkách ve Dvoře Králové a v Kutné Hoře byl v letech 1872 - 1875 posluchačem České vysoké školy technické v Praze. V letech 1875 - 1880 působil na pražské technice jako asistent deskriptivní geometrie. Poté vyučoval na středních školách; před příchodem na českou techniku v Brně byl v letech 1891 - 1900 profesorem české státní reálky v Praze. V 39 letech - dne 9. 12. 1893 - byl na filosofické fakultě pražské univerzity promován doktorem filosofie a v roce 1898 se habilitoval z projektivní a deskriptivní geometrie.

Dne 20. 10. 1900 byl Antonín Sucharda jmenován mimořádným profesorem české techniky v Brně, o dva roky později - dne 15. 10. 1902 - pak profesorem řádným. Ve studijním roce 1901 - 1902 stál v čele odboru strojního inženýrství. Závažné onemocnění znemožnilo prof. Suchardovi zastávat funkci rektora školy po celé funkční období studijního roku 1903 - 1904, proto v březnu 1904 převzal výkon funkce prorektor prof. ing. Michal Ursíny. Z téhož důvodu odešel prof. Sucharda v roce 1906 předčasně do penze a dne 20. 2. 1907 v Praze zemřel.

Prof. Sucharda se zabýval především teorií algebraických čar a ploch, geometrií projektivní, deskriptivní a kinetickou. Absolvoval studijní pobyty u známých evropských matematiků, např. v Paříži, Mnichově. Publikoval na 50 vědeckých prací, uvedme alespoň významné dílo z roku 1902 "O isofotách rotačních ploch při rovnoběžném osvětlení". Prof. Sucharda vytvořil na brněnské technice velkou sbírku sádrových odlitků ploch.

Současník Antonína Suchardy prof. Jan Sobotka o něm řekl: "Neúmorná, železná píle a vytrvalost, krajní svědomitost, opravdová oddanost vědě geometrické i horoucí ctižádost, aby se uplatnil v této vědě co nejvíce, tvořily jádro a celý téměř život Suchardův."

Prof. arch. Josef BERTL, Dr.h.c.

V roce 1901 bylo na české technice v Brně zřízeno pět nových profesur, mezi nimi stolice pozemního stavitelství. Z řady uchazečů byl řádným profesorem jmenován dne 29. listopadu 1901 architekt Josef Bertl.

Josef Bertl se narodil dne 6. ledna 1866 v Soběslavi. V letech 1889 - 1893 byl asistentem

pozemního stavitelství na České vysoké škole technické v Praze a poté vedoucím architektem pražské stavební kanceláře firmy V. Nekvasil, která později prováděla výstavbu nových budov české techniky v Brně na ulici Veveří.

V Brně se prof. Bertl zcela zapojil do života školy. Vypracoval původní projekt a rozpočet na novostavbu české techniky v pavilonovém systému. Ve studijním roce 1902 - 1903 byl děkanem odboru stavebního inženýrství a ve letech 1904 - 1905 rektorem.

Na české technice v Brně působil prof. Bertl pouze krátce; v roce 1905 přechází jako řádný profesor pozemního stavitelství a nauky o stavebním materiálu na ČVŠT v Praze. Pražská technika mu v roce 1935 udělila čestný doktorát technických věd.

Prof. Josef Bertl zemřel dne 30. května 1955 v Praze.

PhDr. Renata Krejčí

Příspěvek, na který se nedostalo,

byl jeho autor jím chtěl přispět svou troškou do mlýna oněch základních problémů formování koncepce vzdělávací činnosti na VUT, kterými se zabývala prosincová pedagogická konference.

Jak si jistě vzpomínáte, došlo v měsíci dubnu roku 1986 k události, jakou Evropa dlouho nezažila, ke zbytečné havárii jaderného reaktoru na Jaderné elektrárně Černobyl na Ukrajině. Dlouho proto, neboť v Evropě k něčemu podobnému došlo již dříve, byť ne co do velikosti radioaktivního spadu a následků pro obyvatelstvo k tak katastrofálnímu případu, a to v roce 1957, kdy v britském jaderném centru ve Windscale vyhořel jaderný reaktor na výrobu plutonia, přičemž uniklo tisíce TBq biologicky významných radioaktivních štěpných produktů nad Anglii a severní Evropou. Zevní ozáření obyvatelstva v okolí Windscale prý dosáhlo někde až 60 mSv, přičemž je dnes považováno za mezní hodnotu efektivního dávkového ekvivalentu pouhých 5 mSv za rok na jednoho obyvatele.

V okolí Černobylu dosahovalo zevní ozáření obyvatelstva málem stonásobku povolené roční mezní hodnoty, tj. až 500 mSv. S výbuchem vodíku a následným požárem zničeného reaktoru Jaderné elektrárny Černobyl unikly desítky TBq biologicky významných radioaktivních izotopů, které zamořily okolí elektrárny natolik, že bylo nutné odsud vystěhovat 135 000 obyvatel do nezaobývaných míst. Spad radioaktivních látek z této havárie byl zaznamenán i nad střední Evropou, nedosáhl však zdaleka pro zdraví lidí nebezpečného limitu.

Mnoho lidí zachvátil z toho strach, který u některých vyústil málem v hysterii a vedl spolu s nesmyslným utajováním faktů o černobylské havárii ze strany vládních míst k dosti velkému společenskému napětí. Na vlastní oči jsem viděl a uši slyšel jednoho z kolegů, opásaného tituly, jak v afektu vykřikuje na ulici takové invektivní vůči jaderným elektrárnám, že nezbylo než usoudit, že strach a nedostatečná informovanost o jaderné energetice vůbec, způsobily v jeho mysli krátké spojení mezi tehdy aktuální událostí a událostmi, jichž byl svědkem, kdy od poloviny čtyřicátých let v Nevadě, Pacifiku a na Sibiři praskala, takřka jak sans préjudice de l'honneur autorů, jedna atomová a později vodíková puma za druhou a kdy k celosvětové jaderné válce nebylo nikterak daleko.

Od černobylské - a já stále tvrdím, že zbytečné - katastrofy uběhlo již pomalu devět let a nelze dnes popravdě říci, že by se přes počát-

kem devadesátých let zahájený proces denuklearizace armád záporný postoj k jaderné energii nějak výrazně změnil.

Řekl bych, že v mysli o věci samé málo informovaných lidí dochází dnes, díky antijadernému působení různých aktivit spíše k demonizaci jaderného věku a k následnému odmítání jaderné energie než k tlaku veřejnosti na její bezpečné využívání, jakožto zdroje vysokopotenčního tepelné energie.

Účinným nástrojem k oslabení těchto, dle mého názoru pro společenské vědomí falešných aktivit je informovanost lidí a potažmo jejich znalosti věci samé, resp. o věci samé. To chce ale připravit program osvěty o soužití člověka s jadernou energií, a to hned pro několik vrstev společnosti. Především pak pro vysokoškolsky vzdělanou část laické veřejnosti, ekologických organizací a skupin a pro odborníky v příbuzných a souvisejících oborech. Pokus o něco podobného, tj. o zavedení předmětu o soužití člověka s jadernou energií do výuky na vysokých školách, byl již prostřednictvím naší školy učiněn, a to koncem roku 1986 a byl dokonce projednán v k tomuto účelu ustavené ministerské komisi, jak konečně mohou potvrdit akademičtí funkcionáři, zastupující tam naší školu. Věc však tehdy skončila tak říkajíc v autu, a to ne z důvodů pragmatických, jako spíše politických.

Využívaje tématu dnešní konference a dobrých zkušeností s třicetipětiletou výukou jaderné energetiky na naší fakultě, doporučuji po konzultaci s kolegou prof. Kadrnožkou, zařadit tuto problematiku do Institutu pro ekologii a znovu se vrátit k původnímu záměru, tj. zavedení osvěty o soužití člověka s jadernou energií do obecné studijní nabídky na naší škole, a to ať již formou výběrového předmětu nebo i jiných nabízených forem studia, např. v rámci celoživotního vzdělávání, byť i neprofesionálních absolventů vysokých škol. Jsem přesvědčen, že tímto způsobem a za účinné podpory v oboru podnikajících subjektů, např. Českých energetických závodů a.s., Škody Plzeň a.s. atd., by se podařilo, když ne zcela zvrátit, tak alespoň příznivěji naladit mínění alespoň části naší inteligence a jejím prostřednictvím naší veřejnosti o jaderné energii a tak ve smyslu rčení - damus petimus que vicissim - strídavě prosíme a dáváme - přikročit k dopracování předmětného návrhu do realizační formy.

prof. ing. František DUBŠEK, DrSc.

FS VUT

Malý ústav s velkými plány Letu zdar!

Týdenní odborná praxe na letišti v Brně-Medlánkách je sice pro studenty Fakulty strojní oboru letadlová technika povinná, ale většina z nich se na praxi těší a zúčastnili by se ji i bez nutnosti získat zápočet do indexu. Mnozí studenti zde mají totiž poprvé v životě možnost vzlétnout ve sportovním letadle a podívat se - třeba - jak vypadá jejich škola z ptáčích perspektiv. Pro budoucí letecké inženýry to není jen zajímavý zážitek, ale před nástupem do zaměstnání takřka životní potřeba.

Odborná praxe je v učebním plánu zařazena mezi čtvrtý a pátý ročník studia. Probíhá obvykle v září a trvá, pokud to atmosférické podmínky dovolí, jeden týden. Studenti na letišti v budově Aeroklubu Brno-Medlánky po dobu praxe i spí a tak je jejich seznámení s provozem letiště vskutku důkladné. Pan doc. ing. Vladimír Daněk, CSc. který praxi odborně zajišťuje, vlastní v současné době jako jediný z Leteckého ústavu licenci pilota motorového kluzáku a tak během praxe se studenty nalétá spousta hodin. Na realizaci a průběhu praxe se podílí i Aeroklub Brno-Medlánky, se kterým má Letecký ústav smluvně zajištěné pronajmutí motorového kluzáku L-13 SW "Vivat". Toto sportovní letadlo zakoupilo pro potřeby katedry letadel (založena v roce 1982) Vysoké učení technické v roce 1985. Později bylo letadlo převedeno do majetku Ústředního výboru Svazarmu a dnes po zániku této organizace je jeho majitelem Aeroklub Brno-Medlánky. Smlouva však Leteckému ústavu FS VUT umožňuje využít letadlo plně podle svých potřeb, navíc Aeroklub poskytuje během praxe i další motorové kluzáky včetně pilotů. Letovou hodinu, která u tohoto typu letadel stojí kolem 1600 Kč, účtuje AK Medlánky našemu ústavu 780 Kč. Vlastnit letadlo by dnes pro VUT bylo ekonomicky příliš náročné, vždyť jen generální oprava v LETu a.s. Kunovice, která čeká "náš" motorový kluzák v letošním roce, přijde asi na 450 tisíc Kč.

Studenti během praxe provádějí tři typy standardního měření v letadlech. Během prvního seznamovacího letu měří studenti na palubovém rychloměru tzv. pádové rychlosti, tj. minimálně možná rychlost, při které je kluzák ještě schopen udržet horizontální let. Toto první vzlétnutí trvá přibližně půl hodiny a student během něj dostane i možnost sám si vyzkoušet, jaké to je řídit letadlo.

Při druhém vzlétnutí, kdy se provádějí tzv. pilové lety, stráví studenti ve vzduchu asi tři čtvrtě hodiny. Jak již název letu napovídá, dráha letadla v tomto případě připomíná zuby pily. Laicky řečeno - jde o to, že letadlo ustáleně stoupá do dané výšky a po jejím dosažení letadlo klesá na opět předem stanovenou výšku. Úkolem studentů je změřit stopkami čas, který letadlo potřebuje na absolvování této trajektorie a vypočítat stoupací rychlost letadla. Poslední měření, označované jako létání na bázi, provádějí studenti již na pevné zemi, v letadle je pouze pilot. Úkolem studentů je změřit skutečnou rychlost letadla a zjistit odchylku palubového rychloměru od skutečné rychlosti letadla.

Mimo uvedená měření se studenti na praxi podílejí i na nezbytné údržbě letadla, dozvědí se, jak provádět technickou kontrolu před letem či, jak se vede palubový a údržbový deník. Tyto činnosti mají zvláště velký význam pro to, že od školního roku 1993/94 zajišťuje Letecký ústav mimo již dobře zavedenou specializaci stavbu letadel, rovněž specializaci provoz letadel. Toto studium zajišťovala doteď pro celou republiku Vysoká škola dopravy a spojů v Žilíně. Teprve po rozpadu federace bylo toto studium zařazeno na školy v ČR, mj. i na FS VUT. V letošním roce studium ukončí prvních sedm absolventů oboru

letadlová technika, specializace provoz letadel. Další sedm studentů této specializace je ve čtvrtém ročníku. Jejich výuka je z velké části zajišťována pomocí externích učitelů, tři z nich jsou právě z vysoké školy v Žilíně.

Privilegiem slovenské školy bylo, že studenti zde měli možnost zapojit se do pilotního výcviku a získat licenci pilota. Letecký ústav FS VUT by rovněž rád studentům pilotní výcvik na licenci soukromého pilota umožnil, ale zájem ze strany studentů je pochopitelně inhibován finančními prostředky. Výcvik soukromého pilota totiž stojí asi 130 tisíc korun a student by si jej musel hradit sám. V Žilíně, pokud byl pilotní výcvik zdarma, tak - jak podotýká doc. Daněk - až 90 % rozpočtu fakulty spotřebovala katedra letadel.

Letecký ústav naší školy je schopen piloty teoreticky připravit, ale pochopitelně nemůže zabezpečit nezbytnou praxi. Proto v současné době ústav vyvíjí nemalé aktivity, aby uzavřel smlouvu s některou firmou schopnou studenty prakticky připravit. Jako reálný a vhodný partner se pro ústav jeví firma INTECO a.s. ze Starého Města u Uherského Hradiště, pro kterou nyní Letecký ústav provádí statické pevnostní zkoušky nového typu letadla - čtyřmístného sportovní-turistického letounu VM-23 Variant. Toto letadlo, které začne firma po ukončení certifikačních zkoušek vyrábět, by pro pilotní výcvik bylo optimální a navíc na základě provedených prací by se podařilo značně snížit cenu pilotního výcviku. Studenty by tak licence soukromého pilota přišla zhruba na polovinu výše uvedené ceny. Existuje určitá šance, že této výhody by mohli využít i zaměstnanci Vysokého učení technického.

Toto je jen jedna z aktivit, které Letecký ústav v poslední době vyvíjí. Co do počtu zaměstnanců - patří Letecký ústav mezi nejmenší ústavy na strojní fakultě. Co se ale týče ekonomického přínosu pro fakultu, zaujímá Letecký ústav jednu z předních pozic mezi ústavy.

(red)

Václav Klaus odpověděl

Premiér Václav Klaus osobně odpověděl na otevřený dopis (viz VUT News č. 1/1995), který mu poslal Jan Pikula z katedry termomechaniky Fakulty strojní VUT.

K problematice uvedené v otevřeném dopisu se Václav Klaus vyjádřil:

"Z Vámi zaslané přílohy, kterou jsem s zájmem přečetl, jasně vyplývá, že v mnoha oblastech našeho společenského života nás k dosažení skutečné demokracie čeká ještě kus pořádné práce."

Quo vadis, odborové hnutí na FS VUT?

V době nedávné byl prakticky každý zaměstnaný člověk členem ROH. Odbory, prodloužená ruka strany, bývala k někomu štedrá, k někomu ještě štedřejší. Čekat však od odborů zastání proti zaměstnavateli - jak dříve, tak nyní - by byl hluboký omyl.

Dnešní aktivita nejvyšších odborových bossů může snad imponovat poněkud málo oslavované dělnické třídě, ale neměla by burcovat ke stávkám a protestním akcím státní zaměstnance, které tento stát platí. Jako stát, ve kterém se státní zaměstnanci organizují v odborech, jsme v tomto ohledu bílou vránou.

Možná, že uvedené skutečnosti si za poslední dva měsíce uvědomilo i oněch 25 členů, (z velké části spolkových předsedy FOO), kteří z odborů vystoupili.

Pokud vystoupivší nebyli vedeni zásadovou myšlenkou loajálnosti ke svému chlebozárci, pak jenom možná neviděli žádnou výhodu v setrvání v organizaci, která jako jedinou materiální výhodu zaručeně poskytuje tisíc korun na pohřební věnec.

Přitom se však tváří velkoryse a štedře, neboť rozděluje fond FKSP, vytvářený zaměstnavatelem pro všechny zaměstnance bez rozdílu odborářské příslušnosti.

Bude zajímavé, jak titulní dilema na půdě vysoké školy rozřeší odborářští agitátoři, vyslaní výborem FOO na jednotlivá pracoviště (viz zápis z výborové schůze FOO 16. 1. 1995), zda se jim podaří zastavit úbytek abonentů "pohřebního" nebo dokonce získají nové sponzory "hnutí".

Jan PIKULA, FS VUT

Studenty na odborné praxi na letišti v Medlánkách navštívil v září loňského roku i děkan FS VUT prof. Vrbka.

Foto: Přemysl Janíček

Veveří a.s. v roce 1

Celkový záměr

V záměru a jeho základních úvahách nebylo změněno po necelém roce realizace v zásadě nic podstatného. Samozřejmě některé znalosti posunuly naše úvahy v různých směrech, avšak žádný posun se nevymyká původním představám. Jediná zásadní novinka, která by mohla mít vliv na některé kroky spojené s hradem, je snaha o zařazení na seznam národních kulturních památek. Zatím se však jedná pouze o úmysl, jehož výsledek nedovedeme odhadnout.

Konkrétní změny na hradě přinesly rekonstrukce havarijních míst na střeše královského paláce a instalace hromosvodů, které bylo nutno zprovoznit alespoň v zásadních bodech, aby byl hrad pojistitelný proti nejzásadnějším škodám. Zároveň byly provedeny úpravy v přízemí anglického traktu spojené s provozem občerstvení.

Co bylo předmětem loňského léta

Po určité diskusi jsme se rozhodli otevřít hrad pro veřejnost přes léto ve stavu, v jakém je. Vedly nás k tomu především následující důvody:

- hrad je poněkud zapomenut a je nutné znovu jeho existenci prosadit do povědomí;
- architektonicky a historicky je na hradě stále mnoho k vidění;
- ověření počtu příchozích a jejich sociální struktury.

Jak to dopadlo

S odstupem několika měsíců považuji hradní léto za pozitivní. I když provoz občerstvovacího místa byl prostě katastrofou od začátku až do konce. Rozhodli jsme v duchu projektu ponechat zdarma příležitost k poskytování občerstvení některému zájemci, které jsme vyhledávali dopisy i inzercí. Přihlásil se jeden. Navíc jsme mu zapůjčili pro přestavbu občerstvení naše finanční prostředky. V představě, že když bude provozatel podnikat na svůj účet, že ho povede vlastní zdravý rozum a že není nutné diktovat otevírací dobu, sortiment, způsob obsluhy, počet stolů atd., jsme se ve smlouvě těmito otázkami příliš nezabývali. Z této představy jsme byli záhy vyvedeni a také bohužel připraveni o zapůjčené

prostředky, které nyní vymáháme soudně. Nicméně stejný člověk shromáždil perfektní skupinu mladých průvodců, kteří v daných možnostech realizovali vlastní záměr otevření hradu: ukázat veřejnosti hrad ze všech jeho stran, kladných i záporných. Odhadem několik stovek až tisíců návštěvníků si prohlédlo ojedinělou historickou památku s fundovaným výkladem zahrnujícím i historii nejnovější, která patří k etapám nejsložitějším. Snad bych mohl citovat (doslovně) několik zápisů z návštěvních knihy:

- Ahoj, je to tu moc pěkné, ale smutné.
- Chci, abyste tu našli ten poklad.
- Jako starousedlice Vám přeji, aby se všechno vrátilo do původního stavu. Musel by se stát asi zážrak, ale doufejme, že ano.
- Byli jsem tu 2x a potřeboval jsem tu teprve něco děje, hrad je nádherný a chtěli bychom ho vidět za 10 let, jak bude nádherný.
- Es ist traurig was Politische Einflüsse mit einem Kunstdenkmal wie dieser Burg machen. Man kann nur hoffen das so etwas nie mehr passieren wird.
- Jak mohou tak skvělé průvodkyně provázet v tak hrozném hradě!
- Je mi skutečně smutno!
- Všem soudruhům v tomto státě bych strhla z platu a dala na opravu hradu, protože oni = komunisti nám zničili jeden z nejlepších hradů Moravy.
- Přejeme hodně úspěchů při opravách.
- Who will rebuild this castle?
- Doufejme, že se nám podaří hrad co nejvíce opravit. Výstava se nám líbila - hlavně kresby a obrázky VI. Švejnové.
- Držíme palce všem, kteří se přičiní o to, aby hrad vstal z mrtvých.
- Děkujeme za pěkné vyprávění o hradu. Jsme z blízkého okolí a až nyní jsme slyšeli o hradě - jeho historii a podrobnosti.

Vybíral jsem náhodně, ale myslím, že je to nejlepší vyhodnocení letního otevření hradu.

Tomáš VEČEŘA
Veverí a.s.

Práce na počítači a její negativní důsledky

Při dlouhodobé práci na počítači může docházet k psychické a fyzické únavě, k bolestem hlavy, očí, bolestem zad, strnulostí šije apod.

Tyto bolesti či nadměrnou únavu lze zmírnit, případně odstranit vhodným cvičením ať už preventivního charakteru nebo po skončení práce, ale v každém případě by měl každý pravidelně cvičit alespoň 5 až 10 minut denně. Cvičení je nutné provádět s důvěrou v jejich úspěch. Při cvičení se soustředíme jen na cvičení a pocity ze cvičení.

Proti strnulosti šije je vhodné:

- kroužení hlavou;
- pohyby hlavou dopředu a dozadu;
- pohyby hlavou do stran;
- kruhové pohyby ramen;

Předcházení únavy zraku a bolesti hlavy je možné:

- pohyby očima nahoru a dolů (hlava se nehýbe)
- pohyby očima do stran;
- kroužení očima;
- cvičení akomodace oční čočky: natáhneme pravou ruku před sebe a zaostříme zrak na nehet zvednutého prstu, nyní ruku přiblížíme k oku a opět vzdálíme; potom tuto nataženou ruku otáčíme do pravé krajní polohy a přitom se díváme na prst, totéž vlevo; hlava se nepohybuje, pracují pouze oči a ruka;
- masáž očních nervů a bulvy;
- léčba osobní energií: intenzivně si třeme dlaně o sebe tak dlouho až se ohřejí; z dlaní vytvoříme misky a přiložíme je na oči (na pár sekund) a živě si představujeme jak energie prochází očima a postupuje do mozku.

Veškerá cvičení se provádějí bez brýlí. Z literatury o józe a na základě pravidelných úterních cvičení v tělocvičně na Údolní vybral a sestavil

PaedDr. Jindřich BAUER
ÚTEV FEI VUT v Brně

TECHNIKA - UNIVERZITA 1 : 1

Na přelomu roku se zúčastnila družstva chlapců a dívek VUT oblastního kola v basketbalu. Dívky i chlapci postoupili do finálního turnaje moravské skupiny, který je současně kvalifikací na Akademické mistrovství, jehož pořadatelem je v termínu od 26. až 27. dubna Katedra tělesné výchovy a sportu FS VUT.

Úspěšnější byly dívky, které porazily družstvo Masarykovy univerzity 91:62, zatímco chlapci podlehlí našemu dlouholetému rivalovi 88:94.

Poděkování patří všem účastníkům za dobrou reprezentaci VUT.

PaedDr. Milan VEVEŘKA
KTVS FS VUT